

ODPADOVÉ FÓRUM 2026 | Hustopeče | 21.–23. 4. 2026

Strategické prvky v českých popílcích

Příležitost cirkulární ekonomiky pro českou průmyslovou krajinu

---

ASAM – Asociace stavebních alternativních materiálů, z.s.

Brno | 2026

1. KONTEXT: ÚTLUM UHELNÉ ENERGETIKY V ČR

23,7 TWh

výroba z uhlí (2025)

1,6–2,4 TWh

projekce 2030
(ČEPS)

60–80 mil. t

certifikovaných
popílků na deponiích

Klíčová zjištění

- Sev.en ukončuje provoz – výpadek desítek milionů tun VEP ročně
- Od roku 2027 prudký pokles produkce vedlejších produktů spalování (VEP)
- Od roku 2029–30 budou deponie JEDINÝM zdrojem VEP pro cement a beton
- Energosádovec (750 000 t/rok) prakticky bez tuzemské náhrady
- EU: Critical Raw Materials Act 2023/2024 – závislost na Číně >95% u REE a >90% u Ga

2. CO JE NA DEPONÍCH? DVOJÍ HODNOTA

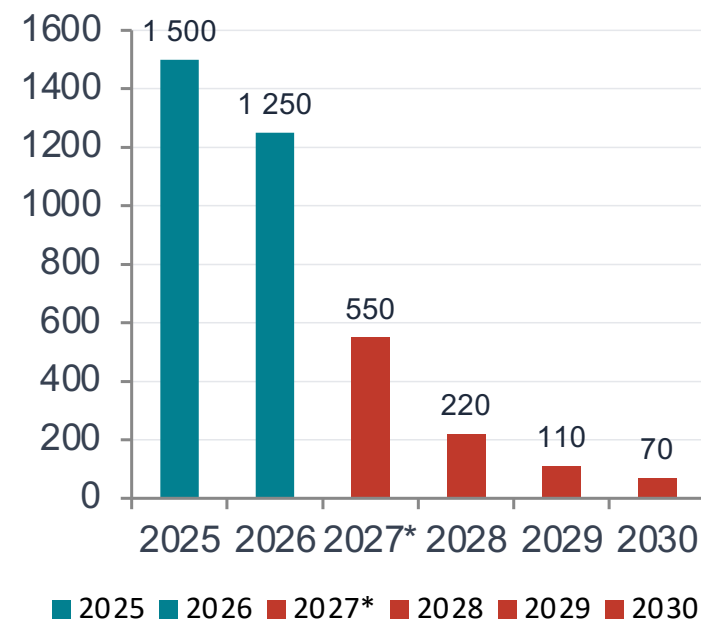
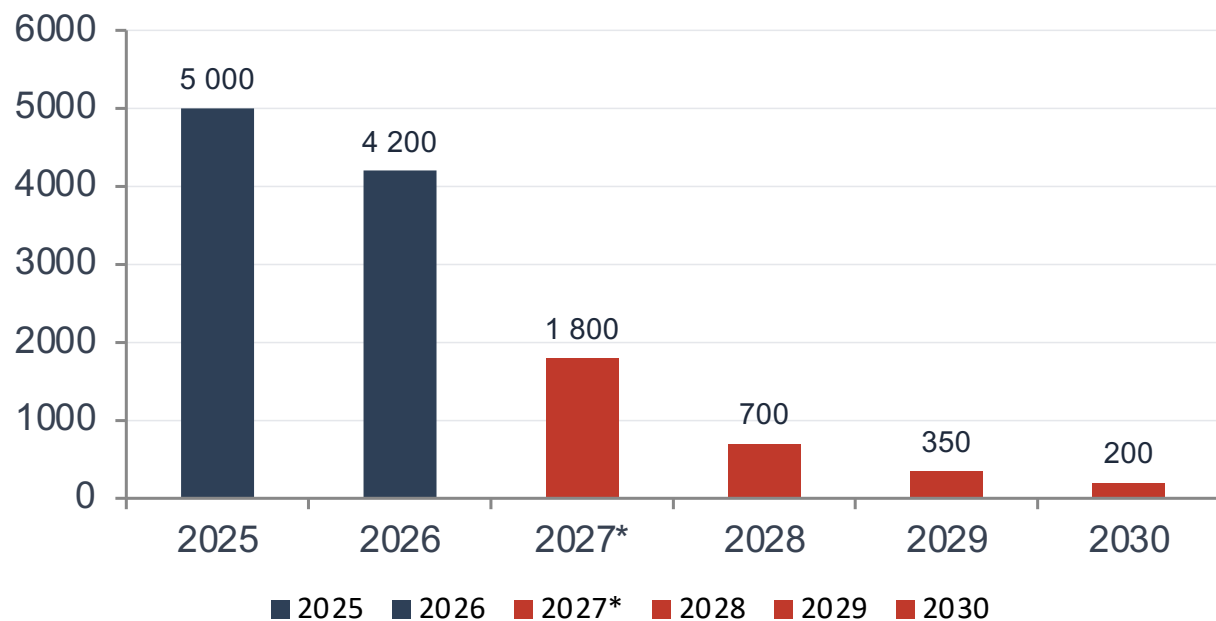
STAVEBNÍ SUROVINA

- Popílek: náhrada za cement, příměs do betonu
- Energosádrovec: výroba SDK desek, omítkových hmot
- Struska: silniční stavby, podsypy
- Stavební trh čeká nedostatek ~1,6–1,7 mil. tun VEP od r. 2029
- Deponie = certifikované zásoby, nikoliv odpad
- Objem deponií 60-90,0 mil tun k dispozici
- Hodnota ve stavebninách: ~30 mld. Kč

KRITICKÉ SUROVINY (CRM)

- Al_2O_3 : 25–30 % → hliník (základ ekonomiky)
- TiO_2 : 3–5 % → titan (high-tech, letectví)
- REE: 300–400 ppm → prvky vzácných zemin
- Ga: 50–80 ppm → gallium (5G, LED, polovodiče)
- Rb: ~15 ppm → rubidium (~470 t v deponiích)
- Potenciál: >3 mld. Kč ročně z CRM extrakce

3. DRAMATICKÝ PROPAD PRODUKCE POPELOVIN 2025–2030

Popeloviny 2025

5,0 mil. t

aktuální produkce

Popeloviny 2030

200 tis. t

pokles o 96 %

EGS 2025

1,5 mil. t

aktuální produkce

EGS 2030

70 tis. t

pokles o 95 %

* Klíčový zlom: březen 2027 - odstavení Počerad + Chvaletice jako založní zdroj | až 50 % popelovin může být spotřebováno k vlastním rekultivacím elektráren

4. KASKÁDOVÝ MODEL VYUŽITÍ

FÁZE 1 | Primární extrakce

~90 % příjmů

- Hliník (Al_2O_3 25–30 %)
- Titan (TiO_2 3–5 %)
- Hlavní revenue stream

FÁZE 2 | Sekundární získávání

~8 % příjmů

- REE: 300–400 ppm
- Gallium: 50–80 ppm
- Rubidium, Skandium
- Strategický + geopolitický význam

FÁZE 3 | Terciární využití

~2 % příjmů

- Zbytkový materiál
- Zpět do stavebnictví
- Uzavření cirkulárního cyklu

Finanční výsledek: >3 mld. Kč/rok z kapacity 150 000 tun popílků | EBITDA marže 35–45 %

5. TECHNOLOGIE VYSOKOTEPLTNÍ DEGRADACE (Flash Joule Heating) - jedna z možných metod extrakce

Vývoj od r. 2020 | V průmyslovém provozu od 12/2025 | Patentována

Princip

- Ultrarychlý ohřev (milisekundy)
- Elektrický výboj – pulzy 10–100 ms
- Inertní atmosféra (Ar, N₂)
- Suchý proces – žádné odpadní vody

Srovnání s konvenčními technologiemi

Parametr	Konvenční	Flash Joule Heating
Výtěžnost Al	40–60 %	až 82 %
Výtěžnost Ti	45–55 %	70–75 %
Spotřeba energie	800–1 200 kWh/t	350–650 kWh/t
Úspora energie	—	70–80 %
Emise CO ₂	vysoké	nulové
Odpadní vody	velké objemy	žádné
Dekarbonizace	—	–85 % vs. primární těžba

Pilot: 1–5 t/den | investice 50–80 mil. Kč | 18–24 měsíců

6. LEGISLATIVNÍ RÁMEC A CESTA K REDEPONIZACI

PROBLÉM: Zákon č. 44/1988 Sb.

Horní zákon definuje nerosty jako části zemské kůry. VEP (popílek, struska, sádrovec) toto nespĺňují a jsou certifikované výrobky –
NEJSOU nerost, NELZE je podřadit pod horní zákon.

ŘEŠENÍ: Stavební zákon č. 283/2021 Sb.

§ 239: Povolení změny v užívání stavby (složišťe).
Navrhovaný bod q) přílohy č. 3 (Vyhrazené stavby):
Složišťe CIP >1 000 000 m³ určená pro redeponizaci a kaskádovou extrakci CRM.

Harmonizace s legislativou EU

- Critical Raw Materials Act (platný od 2024) – požadavek domácích zdrojů CRM
- Circular Economy Action Plan – podpora sekundárních surovin
- Net-Zero Industry Act – zelená transformace průmyslu
- Statusový projekt EU: čl. 6 odst. 1 CRMA – clánek o strategickém projektu = přístup k dotacím

7. DOTAČNÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO CAPEX

NEJVYŠŠÍ PRIORITY

Innovation Fund (EU)

- Objem: 50–100 mil. EUR (1,2–2,5 mld. Kč)
- Podpora: až 60 % způsobilých nákladů
- Call: Q1–Q2 / 2027 | Rozhodnutí: Q1 / 2028

STRATEGICKÁ VARIANTA

IPCEI (Important Projects EU)

- Pro strategické řetězce kritických surovin
- Podpora až 100 % pro výzkumnou fázi
- Koordinace přes MPO

DOPLŇKOVÉ ZDROJE

Národní programy

- Modernizační fond ČR – zvýhodněné úvěry 1–2 %
- OP TAK – 40–70 % podpora pro piloty
- Program TRIO (TAČR) – 25–50 mil. Kč
- BETA3 (MPO) – aplikovaný výzkum

8. POTŘEBA VÝZKUMNÉHO PROGRAMU

Návrh programu: Strategické suroviny z průmyslových residuí

Rozpočet:	ve stovkách mil. Kč
Doba trvání:	5 let (2027–2031)
Typ:	Aplikovaný výzkum s pilotním ověřením
Adresáti:	MPO (BETA3), TAČR, MŽP

Výstupy programu

- Funkční technologie pro české VEP (pilotní ověření)
- Databáze VEP úložišť ČR (MPO)
- Legislativní podklady pro redeponizaci
- Business plán pro komerční realizaci (ASAM)

Zdůvodnění státní podpory

- Strategický zájem ČR a EU
- Technologická nezávislost
- 200–300 přímých pracovních míst
- Dekarbonizace –85 %
- Plnění CRMA závazků
- Cirkulární ekonomika v praxi

9. ČASOVÁ OSA REALIZACE

✓ Optimistický scénář

První kg hliníku z pilotu: konec 2029
Komerční provoz: 2032+

⚠ Pesimistický scénář

Pilot v provozu: 2031–2032
Komerční provoz: 2034+

Klíčové faktory: dotační výzva → rozhodnutí 12–18 měsíců | legislativa 18–36 měsíců | stavební povolení 6–12 měsíců

10. KONSORCIUM A KLÍČOVÍ PARTNEŘI

ASAM, z.s.

Koordinátor projektu

Strategie, legislativa, fundraising, komunikace s ministerstvy

Energetická společnost

Vlastník deponie

Přístup k surovině, provozní know-how, kapitál

DOPRAVA&TRANSPORT

Logistika

Přeprava, manipulace, redeponizace z lokality

ÚCHP AV ČR &ostatní

Výzkum a vývoj

Adaptace FJH nebo jiné metody na české VEP, laboratorní testy

11. EKONOMICKÝ A STRATEGICKÝ SOUHRN

500+ mld. Kč

celková hodnota surovin v deponiích

>3 mld. Kč/rok

roční příjmy z 150 000 t zpracování

35–45 %

EBITDA marže projektu

–85 %

CO₂ oproti primární těžbě

200–300 přímých pracovních míst | Strategická nezávislost EU | Průkopnická technologie v EU

ZÁVĚR & VÝZVA K JEDNÁNÍ

Vize 2030+: Česká republika jako evropský hub pro strategické suroviny z cirkulární ekonomiky

Nutná koordinovaná akce:

MPO Program BETA3 / Innovation Fund / legislativní změny

Výzkum ÚCHP AV ČR – adaptace FJH technologie na VEP

Průmysl ČEZ EP, SILOTRANSPORT aj. – kapitál a know-how

EU Innovation Fund, IPCEI – až 60–100 % CAPEX

Nezávislost na Číně začíná doma.